

KIRÁLY FARKAS

Ahol a varjú ugat

Soha nem látott még ilyen csodálatos napkeltét, sem a hegyekben, sem a síkságon, sem akkor egyetlenegyszer a tengerparton. Körbenézett – sorra felismerte a hegyek gerincét, a völgyek szurdokait, a fennsíkok víznyelőit és töbreit meg az elszürkült-elbarnult vörös csillagot a bauxitátrakón, ahogy a főlkúszó nap fénye fokozatosan világította meg a vidéket. A páratlan élményben az is közrejátszott, hogy harminc méterrel a felszín fölött lebegett, egy csillében, félúton a bánya és az átrakó között. A szellő kissé ringatta is a csillét, mint valami túlméretezett vasbölcsőt. Nem akart meghalni.

•

Az egykoron bizonyára elegáns, de azóta az országgal együtt lepusztult lépesváraljai büfében, amely minden délután hat körül közönséges kocsmává változott az ezzel járó átláthatatlan cigifüsttel, pohárcsilingeléssel és emberi alapzajjal, Bumeráng, *szólíts Bumnak, az rendben lesz*, rászólt újdonsült cimborájára:

– Adj valami aprót.

Ricsi tudta, hogy melyik zsebében vannak az érmék, de csak annyit mondott: – Megnézem, hogy van-e. – Tapogatni kezdte a kabátját, közben érdeklődött: – Mennyi kell?

– Mindegy. Két lej, három. A gyerekek – és az asztaluk mellett álló kölyök felé biccentett. Ricsi ekkor vette észre az asztaluk mellett ácsorgó, iskolás egyenruhát viselő, kilencéves-forma kissrácot. Meglehetősen sovány volt, a ruhája meg kinőtt, de a tekintete sugárzott az értelemről. Ricsi előkotort egy háromlejest, és a fiúcska felé nyújtotta. A srác elvette, megköszönte, és nagy levegőt vett.

– A bányászindulót, tudod – szólta Bum a helyiek nyelvén, és kacsintott. A gyereken látszott, hogy nem először találkozik vele. Belevágott.

A dal elérékenyítette Ricsit – a bányászok himnuszát egy ekkorácska gyermek szájából hallani meglehetősen szürreálisan hatott. Két szakasz után aztán a gyerek kifogyott a szuszából. – Nagyon szépen énekelted ma is, legényke! – mosolygott rá Bum, mire a srác odébbállt egy másik asztalhoz, egy újabb produkciót előadni.

– Ez mi volt? – kérdezte Ricsi.

– Ez a bányászinduló.

– Arra rájöttem. De ez az egész mi volt?

Bumeráng vigyorogva fújta ki a mezítlás cigaretta füstjét:

– Ez a mi kéretlenül fizetett védelmi pénzünk.

Majd, mivel Ricsi továbbra is tágra nyitott szemekkel nézte, bővebben is elmagyarázta.

– Tudod, ezek a bányászok rendes emberek. Vájárok, karbantartók, robantómesterek. Három műszakban dolgoznak a kibaszott bauxitbányában. Jártál már odalent? Nem? Na, majd egyszer leviszlek. Talán. Ha ők is akarják. Az nem barlangászat, csávó, az nem szórakozás. Kurvára kemény meló. Ötvenéves korukra beledöglenek a szilikózisba és a fogatlanságba. Na meg az

alkoholba. És amikor feljönnek, ha feljönnek, akkor mi van? Feleség, gyermek, a kis földecske túrása. A tévé nem divat itt, de legalább nem kell nézzék *tudod-te-is-kicsodát*. Mozi? Felejtsd el. Színház? Azt se tudják, mi az. A könyvtárba csak a fehérnépek tévednek be néha. A focipályán évente négyszer, ha történik valami, többnyire elvtársi miccsevés sörívással meg egy kis verekedéssel. A kocsma a mindenük, a szesz. Nézz körül!

Ricsi körbejáratta tekintetét. Lakóhelyén, a nagyvárosban sokáig kellett volna keresnie hasonló létesítményt. A söntés mögött, az egyik sarokban sorvadtt karú, enyhén illuminált férfi ült egy rozoga hokedlin, s ép kezével időnként nyomott némi levegőt a biciklipumpával a söröshordóba. A kocsmáros, a nagy csöcsű fehérnép vegyesen mérte a sört, korszóba a féllitereket, tejesüvegbe a litereket – a korsók gyakran törtek, a pótlásuk már ritkábban történt. A nikotintól sárga falakon egy-két munkára meg a terv teljesítésére buzdító plakát mellett kézírásos figyelmeztetés. Ebben az egységben tilos az éneklés! Az ütött-kopott asztalokon abrosz nem volt, csak különböző színű nejlonnégyzetek meg itt-ott linóleumok takarták a hámló pléhlapokat, melyeknek betonvasból hajlított lábai alá odakívánkozott a már nem csörgő gyűfásdoboz, az összehajtogatott kiürült cigisdoboz. Az ablakok nem zártak rendesen, a három darab hatvanas égő sejtelmes fényében szépen látszott, hogyan szívja ki a huzat a füstöt a helyiségből. A vendégek pedig...

Közben Bumeráng kihörpintette a korsót, kért még egy-egy sört és monopolt magának és az *elvtársának*, majd folytatta:

– Ha nappal találkozol velük, kedvesek. Tartózkodók, de kedvesek. De így, délután a kocsmában mindenki ellenségükké váhat. Akitől múlt héten egyik reggel kenyeret s szalonnát kaptál, most képes agyonverni. Egy: eliszod előle a sört, amiből sosincs elég. Kettő: városi gondtalan hülyegyerek vagy, aki flancolni jön ide kirándulás címén. Három: olyan nyelven beszélsz, amit ő nem ért, szerinte csak azért, csak hogy őt bosszantsd. Ennyi elég a pofonzsák megnyílásához.

... a vendégek pedig pont olyanok voltak, akiből Ricsi mindezt ki is nézte.

– Ezért fizettünk a gyerekeknek az éneklésért. Az apja egyik reggel, a harmadik műszak végén nem jött föl. Azóta itt mindenki a nagybátyja, hiszen összetartó emberek ezek. És mivel segítünk némi apróval az unokaöccsüknek, megtűrnek minket. Semmi másért. Ha egyetlen alkalommal nem adnék pénzt a gyerekeknek, nem hallgatnám végig és nem mondanám el neki, hogy milyen ügyes és milyen szépen énekel, többet nem jöhetnék ide. De lehet, hogy el sem mehetnék innen. Érted, Richie? Na induljunk, nehogy lekéssük a buszt.

Ezt a *Richie*-t annyira amerikaiasan mondta, annyira Bobby Ewing módra, hogy Ricsi egy újabb fokkal biztosabb lett abban: ez a hírhedt magányos farkas tényleg barátjává fogadta. Hogy a kettő között mi az összefüggés, az számára sem volt világos, de annyi sör és tömény után ezen eltöprengeni nem látta értelmét. Úgy tíz lépés után visszanézett a kocsmára, melyben először és utoljára múltatta az időt. ÜFÉ – díszelgett a homlokzatán,

•

Bummal csupán néhány órával korábban ismerkedett meg. A gyógyszergyár karbantartó csoportjának páriájaként, *te áruló, te gyáva*, nem tudta megszervezni a szombati szabadnapot, ezért nem tudott a nagy csapattal egy időben vonatra szállni. Mivel nem volt semmiféle helyismerete a célterületen, már le is mondott a hétvégi túráról, de aztán néhány telefonbeszélgetés árán – volt ebből baj, az ikerkapcsolt szomszéd be is csengetett, *fontos távolsági hívást várok, kérem szépen, fogják vissza magukat, ha lehet* – meghívói, a bátyja cimborái megszervezték: az állomáson találkozik egy terepszínű hátizsákos, piros sapkás fickóval, aki majd elviszi oda, ahova kell.

Szombaton kora délután a megbeszéltnél korábban érkezett az állomásra. Egyetlen ablaknál árulták a jegyet, a másik hét zárva volt. *Holnap-holnapután már a jegyet is jegyre fogják adni*, mosolyogta el magát, mikor úgy huszadiknak beállt a sorba. Ácsorgás közben felmérte az állomást. A remek szocreál épület tervezője megfeledkezett két fontos dologról az ablakokkal kapcsolatban: az egyik, hogy a galambok módfelett szeretnek mindenféle párkányokon ücsörögni; a másik pedig, hogy az ablakokat úgy kell betervezni az épületekbe, hogy moshatóak legyenek, mivel az esővíz nem mos, csak maszlatol. Az állomás épületében ezért galambszar színű volt a fény.

A piros sapkát hamar kiszúrta. Ahogyan azt is hamar felismerni vélte: újdonsült ismerőse annyira örül neki, mint ablakos a hanyatt esésnek. *Bumeráng vagyok – mutatkozott be –, és elviszlek a fiúkhöz.*

Ricsi szeretett volna mondani valami olyant, hogy *sokat hallottam rólad*, vagy hogy *XY jó barátom*, de a piros sapkás magához ragadta a szót:

– Van jegyed?

Ricsi bólintott.

– Felejtsd el. Majd felhasználok legközelebb. Cigid van?

– Van.

– Helyes. Piád van?

Ricsi bólintott: – Van.

– Hm. Pénzed van? Nem nekem kell, hanem a kalauznak.

– Akad.

– Akkor menjünk, már behúzták a zónázót.

•

A vonat – tulajdonképpen a síneken sorban álló összes vonat – szürke volt a kosztól, mintha maga a szerelvény ontotta volna magából a ködöt, amely oly nyomasztóan az állomásra és környékére telepedett. Az öregecske mozdony ugyan frissen volt festve, ezért távolról nézve a formáján kívül más nem utalt a korosságára, közelről viszont feltűnően groteszken hatott a hatalmas gépen a pemzlik nyomát őrző kézi mázolás, amit szemmel láthatóan hanyagul végeztek hozzá nem értő emberek. A szerelvény csupa másodosztályú vagonból állt – egy zónázóba minek besorolni egyebet, az ingázó melósoknak a fapados is megtenné, ha azokat ki nem vonták volna már a rendszerből.

A leghátsó vagonba kapaszkodtak fel. Nem volt zsúfolt a kocsi, de mivel találtak egy fülkét, amelyben nem ült senki – nyilván azért, mert az ablak felső, mozgatható része hiányzott –, *egy kis menetszél csak jól jön, nem telik meg a ruhánk füsttel* jelmondatot követően Bumeráng már lendítette is a hátizsákját a csomagtartóra. Milyen vagány, gondolta Ricsi, és ő is feldobta cuccát a hálóra.

Alighogy tolni kezdte a mozdony a ködöt, a fülke ajtaját kirángatta a kalauz:

– Jó napot! Jegyeket kérek – mondta erőteljesen, a jegycsípőt oly' mindenre elszántan tartva kezében, mint a filmekben a pisztolyt a partizánok meg a kovbojok.

Bumeráng, még mielőtt Ricsi reflexből elővette volna jegyét, két tízest nyújtott a vasutas felé:

– Tudja, nagy sor volt a pénztárnál, és lekéstük volna.

A malacképű, kövérkés ellenőr szenttelen arccal vette át a pénzt, lerítt róla, hogy naponta annyit keres így, mint Ricsi egy hét alatt a karbantartóknál. Hanyag mozdulattal bedugta a két tízest a ropogós egyenruhája mellzsebébe.

– Hát igen, nagy a gyúródás ilyenkor – állapította meg –, szombaton délből mindig tömve vagyunk – s közben látszott rajta, hogy gondolatban azzal fejezi be a mondatot: de ma nem vagytok elegenden ahhoz, hogy a zsebem is

eléggé tömött legyen. – Jó utat! Szupra nincs – tette hozzá, s közben az ismerős, de gyanús tárgyakra kijáró hunyorítással pillantott a csomagtartóra dobott két hátizsákon lógó sisakokra és karbidlámpákra.

- Így kell ezt, Ricsi.
- Éppen látom. Mi az a szupra?

•

Ricsinek sok kérdése volt, Bumeráng pedig beszédesnek bizonyult. Elmagyarázta, hogy a szupra a szuprakontroll, az ellenőr ellenőre, akit csak nehezen lehet lefizetni, vagy ha vele van a téfé, azaz a vasúti rendőrség is, akkor sehogyan – ilyenkor az ellenőr büntet vagy leszállít, vagy mindkettő. Felvilágosította arról, hogy a fel nem használt jegyet tejbe kell áztatni, hogy a karton megszívja magát, és eltűnjön a belestancolt dátum – ezután ki kell vasalni, és kész is az újrahaznosítható jegy. Figyelmeztette, hogy a kocsikban lehet enni, inni, akármit, viszont ellopni egyetlen csavart sem érdemes, mert ha elkapják, laposra verik.

Majd Bum is kérdezni kezdett: – Mit mondtál, milyen rumod van?

- Vodkám van.
- Egeres?
- Pfüj. Szánkás.
- És cipelni akarod, vagy meginni?

Ricsi jónak látta elővenni és megbontani a félliteres palackot. Egy kiskanálnyit kilöttyentett a fülke padlójára, behúzott, és átnyújtotta Bumerágnak.

- Nem tudom, hogyan szereted, de van egy félliteres paradicsomlevem is.
- Bladiméri? – nézett rá csodálkozva Bumeráng. – Vonaton, túra előtt bladiméri?

– Csak egy ötlet.

– A hónap ötlete! Van kulacsom, abban megkeverjük! – ujjongott, és már kotorászta is előfelé az alumíniumpalackot.

Míg nagy tudományossággal töltögette a folyadékokat a kulacsba, megkérdezte-megjegyezte:

- Szóval te Pedro öccse vagy.
- Igen.

– Felismertem a sisakját – mondta. Majd megtoldotta: – Néhányszor voltunk lent együtt.

Ricsi nem mondott erre semmit. Miután elkészült a koktéllal, belekortyolt, és Ricsinek átadta a kulacsot, Bumeráng folytatta:

– Mennyi vér kellett a faszába ahhoz, hogy tudományos szocializmus dolgozatban a lap egyik oldalára felírja a *Miatyánkot* magyarul, a másikra meg románul...

Ricsinek megakadt a torkán az éppen benyelt bladiméri-korty.

- Erről nem tudtam. Ilyet csinált?

Bum összevonta szemöldökét:

- Ti nem voltatok jóban?
- De igen. Csak erről éppen nem tudtam.
- Ki tudja, mennyi mindenről nem tudsz.

– Miről kéne még tudnom? – pezsdült fel Ricsi, miközben végigszaladt rajta a nagy korty bladiméri okozta bizsergés.

De Bum elkomorodott, és lezárta a beszélgetés Pedróról szóló fejezetét:

– Elég anyyi, hogy nem véletlenül került a vízi eróműhöz.

Ezután inkább anekdotákat meg horrortörténeteket mesélt: arról, hogy Bajnok hogyan koplalt három napig csak azért, hogy átpréselhesse magát a Sutakó víznyelőjének szűkületén; hogy kik azok, akik emberi lábszárcsontot

találtak a Csalános-zsomboly fenekén, a többi emberi alkatrész nélkül; hogy miként száguldott az ég helyett a havas utcán a szilveszteri sufnitűzijáték; hogy miért tetováltatott vállától a derekáiig érő pillangót magára az egyik bányász, ráadásul zsilettpengével; meg arról, hogy milyen körülmények és okok miatt került a domboldalba a törpefenyőből kiültetett országtérkép. Ricsi csak ámult-bámult, nevetett és hüledezett, s időnként értetlenkedve gondolt arra, hogy Pedro sosem mesélt neki semmit.

•

Ha egyetlen alkalommal nem adnék pénzt a gyereknek, nem hallgatnám végig és nem mondanám el neki, hogy milyen ügyes és milyen szépen énekel, többé nem jöhetnék ide. De lehet, hogy el sem mehetnék innen. Érted, Richie? Na induljunk, nehogy lekéssük a buszt.

A buszt – ha annak lehet nevezni a teherkocsialvázra szerelt dobozt, amelynek kemény padjain a bányászokat utaztatták – lekésték. Ebben az is közrejátszott, hogy a járat nem menetrend szerint indult, hanem nagyjából akkor, amikor összegyűltek a munkások. Általában felfért néhány idegen is, őket a sofőr némi pénzért elvitte egy darabon – erről ezúttal Ricsi és újdonsült cimborája lemaradt. Utóbbi többször is a földhöz csapta a piros sapkáját, és éktelenül káromkodott: – A nyavalya törné ki a nyomorult sofőrt, hogy nem tudott várni még néhány percet! A francba! Mindig megvárja a feleségét, aki a zónázóval jön! Mindig! A fenébe! – és nagyokat rúgott a váró oldalába meg a hátizsákjába.

Dührohama hosszú percekig tartott, de amikor az arra bicikliző postás felvilágosította: a sofőr felesége várandós, már nem jár be dolgozni a városba, ezért a sofőr nem várja meg a vonatot, hanem indul, amint lehet, megnyugodott, *erről, ugyebár, nem tudhattam, baszki*, és leült a váró padjára kitalálni egy tervet a hogyan továbbra. *Nem kellene szállást keresnünk vagy valami?*, kérdezte Rick, de Bumeráng csak megrázta a fejét, majd előállt egy hihetetlen ötlettel:

– Felmegyünk a bauxitátrakó kötélpályájának egyik csilléjével, cseszd meg.

Ricsit ez teljesen váratlanul érte.

– Ezt mégis hogyan gondolod keresztülvinni? Ugyan nem jártam itt soha, de az biztos, hogy a kötélpálya nem taxi.

– Ugyan már, bemászunk a lyukas kerítésen, felmászunk a fordítóoszlop-ra, beugrunk az üres csillébe, majd a felső fordulónál kiugrunk. A csille félóra alatt felvisz, s onnan már csak úgy két kilométer a tábor – adta elő Bumeráng a tervet, miközben elégedetten vigyorgott és gesztikulált, épp hogy nem perdült táncra.

– Nem tudom, Bum, én nem szoktam ilyet csinálni – próbálkozott Ricsi. Megszokta az utóbbi hónapokban, hogy minden kihágásért, minden szabálysértésért tízszeres büntetést kap, és egyébként sem volt kedve csillében utazni. – S ha valami történik?

– Beszartál? Nem lehetsz ilyen gyáva. Mi történhetne? Ez nem Amerika, itt két kézzel építjük a szocializmust, itt szombaton éjfélig dül a meló, addig forog a drótkötél, s addig hatszor is feljuthatunk. Ennyi szolgáltatás jár nekünk, nem? – kommentálta Bum. – Pedro biztosan ujjongva csatlakozna.

Ez utóbbi mondata szíven döfte Ricsit. Felfőtt benne a büszkeség:

– Rendben, Bum, induljunk. Azonnal! – és hátára lendítette a zsákját.

•

A lényegében őrizetlen telepre – hiszen miért akarna bárki is bemenni oda? – beszökni nem volt nehéz. A fordítóoszlop megmászása már kisebb kihívás volt, de csak azért, mert a hátizsákok mellett a szesz is húzta lefelé a két leányt. Az oszlop tetején, kissé megijedve a magasságtól, Ricsi ismét felvetette: jobb lenne hagyni ezt a francba, és haza kéne menni, vagy inkább gyalog nekivágni az útnak. Amit Bumeráng rendezett ezután, olyat Ricsi még a részeges Molnártól, a karbantartók mesterétől sem hallott-látott: hogy gyávának, komolytalannak, majd árulónak nevezte, az csak a legkevesebb volt – Ricsi az első sokkoló pillanat után igyekezett megjegyezni a korábban sosem hallott káromkodási formulákat, de hamarosan belátta, hogy esélye nincs a memorizálásukra. Bő másfél perc után nyugtatni kezdte: – *Jól van, jóóól van, ugorjunk bele a kibaszott csillébe! Egy Banzáj! kiáltással bevetették magukat az érkező vasbölcsőbe.*

– Igazán kitakaríthatnák időnként ezeket a kádakat – jegyezte meg Bum, amikor a két személynek pont megfelelő méretű csillében üledni kezdett a behuppanásuktól felcsapott bauxitpor.

– Van nálunk egy olyan takarítónő – mondta erre Ricsi –, aki száz százalékos, hogy tud repülni még a felmosóval is, majd áthelyeztettem.

Ettől kitört rajtuk egy rendellenes röhögő görcs, nem is a gyengécske vicc miatt, hanem csak úgy, talán mert ott nem figyelhette őket senki, nem hallgathatta őket senki. Percekig nevettek, de végül kifulladtak. *Na, ez is megvolt*, állapította meg Bum – és ekkor furán meglibbent a csille: a kötélpálya megszűnt mozogni.

– Ez... ez most mit jelent? – kérdezte Ricsi.

– Ez azt, hogy megálltunk.

– Húha. És mennyit fogunk állni?

– Nem sokat, mert a teheroldalon a bauxitnak folyamatosan mennie kell az üzembe, úgyhogy hamarosan újra kell indulnia – felelte Bum meggyőző magabiztossággal.

– Na jó. Akkor várjunk. Kérsz egy szendvicset?

Elmajszolták szépen, lassan a zsíros kenyereket, abban bízva, hogy mire végeznek a szeletekkel, a csille is megmozdul. De nem így történt. Hogy könnyebben teljen az idő, Bum szövegelni kezdett:

– Van háziállatod?

– Nincs. Neked van?

– Van. Van egy varjúm.

– Egy varjúd.

– Igen. Majd ha egyszer beugrasz hozzánk, megnézheted.

– Papagájt már láttam háznál. Meg galambot is. Meg mindenféle enivaló szárnyast. Miért tartasz varjat?

– Nem tartom, csak úgy van. Évekkel ezelőtt találtam, törött lábú fióka volt. Megsajnáltam, hazavittem. Idővel felépült, s nálunk maradt.

– Ott maradt?

– Igen. Repülni sose tanult meg. És varjúnyelven beszélni sem. Nem tudna bandázni a sajátjaival.

– Gondolom, egész nap gubbaszt.

– Á, nem. Összebarátkozott a kutyánkkal, megtanult kutyául. Egész nap ugatják egymást. Meg mindenkit, aki elmegy a kapunk előtt.

– Uगतó varjú, hát nem mindennapi.

– Nem. A szomszéd szerint boszorkányság, még a pópát is kihívta, hogy csináljon valamit.

– És mit csinált?

– Szétpreckelt némi szentelt vizet, és megáldotta a szomszédot meg a házát. Kérdezte, hogy lespriccelheti-e a varjút, mondtam, ugrál eleget az eső-

ben, nem kell. Kérdezte, hogy szerintem normális-e, hogy egy madár ugat. Mondtam, persze, az árva a mostohája nyelvén beszél, hát nem?

– És?

– Semmi. Nézett egy ideig, mint aki mondani akar még valamit, de aztán elköszönt és elhúzott.

– Lehet, hogy a pápa is árva.

– Hmm, erre nem gondoltam. De csak akkor, egyetlenegyszer jött ki a szarka miatt, többé soha.

Nyomatékos záró motívumként egy nagyot köpött a csillefalon túlra, és megkérdezte:

– Hány óra van, Richie?

Fél tíz volt. Bumeráng fészkelődni kezdett.

– Mi a baj, Bum?

– Már nem vagyok annyira biztos abban, hogy még ma megjavítják ezt a kurva pályát.

– És mi lesz a bauxittal?

– Tudja a nyavalya, ott marad a levegőben.

– Azt mondtad...

– Ne mondd nekem, hogy mit mondtam, tudom jól, hogy mit mondtam.

– Jól van, na, nyugodj meg.

– Majd megnyugszom, ha elindul ez a szar, jó?

– Jó. Addig is nem kellene jelezzünk nekik? Már elég sötét van ahhoz, hogy egy karbidlámpa fényét észrevegyék.

Bumeráng felhúzott szemöldökkel nézett rá:

– Van vized?

– Húggyal is működik.

– Nem is vagy te olyan hülye – érkezett az elismerés Bumerángtól, aki azonnal kotorászni kezdett a csomagjában. Kisvártatva háromujnyi láng égett a csillében, jelezve a bauxitátrakó karbantartóinak: hahó, potyautas a magasban!

•

– Lehúzhatod a lángot, hogy tovább tartson a karbid. Úgysem látja senki.

Ricsi szótlánul tekerte meg a szelepcsavart.

– És most mit javasolsz?

– Mit javasolok? Semmit. És te mit javasolsz?

– Semmit. Én nem vagyok jártas az efféle szituk megoldásában.

– Tehát leszarod.

– Egyáltalán nem. Kicsit sem érzem jól itt magam. De fingom nincs, hogy mit kezdhethénk itt most.

– Itt, mostantól egészen hétfőig. Vasárnap senki nem foglalkozik semmivel, senki nem fogja megjavítani azt a kibaszott motort vagy azt a beakadt akármit.

– Hétfőig kibírjuk itt?

– Nem. Kiszáradunk. Hol a fenében volt az én eszem...

– Én mondtam, hogy...

– Te mondtad? TE MONDTAD? Egyik részeg a másiknak? Le kellett volna beszélned erről a marhaságról.

– Próbálkoztam.

– A próbálkozás nem sokat ér ugyebár, nagyon okos barátocskám. Nemet kellett volna mondjak, egyedül kellett volna jönnöm. Igen, te meg szépen maradtál volna otthon, s akkor nem lennének ekkora szarban.

– Mindjárt kideríted, hogy én vagyok a hibás.

- Hát nem egyedül vagyok itt, ugye?
- Szóval én is hibás vagyok, bazmeg?
- Abszolút.
- Hogy te mekkora barom vagy!
- Mi vagyok?
- Egy felelőtlen, nagyképű, beképzelt seggfej barom.

Ricsi hirtelen fájdalmat érzett a szemei között, sziszegés nyomott el minden hangot, majd eszméletét veszítette.

•

Mikor magához tért, már magasan járt a telehold a felhőtlen májusi égen, s pompás fényvel árasztotta el a tájat. Bum viszont, mindenféle kötédarabokkal át- meg átkötve, megdöbbenő és egyben ijesztő látvány volt.

- Hát te meg mi a lófaszt csinálsz?

Bum sokáig nem válaszolt, majd sértődötten – vagy csak megjátszva a duzzogóst – odavetette:

- Elmegyek a legközelebbi oszlopig.

Ricsi nem egészen értette ezt:

– Attól, hogy orrba vágta, még nem kell öngyilkosnak lenned – próbálkozott.

– Nem is. De azt sem akarom, hogy úgy emlékezzenek majd a fagyoszentekre, mint azokra a napokra, amikor két balfasz megfagyott a lépesi bauxitbánya csilléjében.

- És ezekkel a spárgákkal akarsz odajutni?
- Te értesz ehhez, vagy én?
- Én egyáltalán nem.

– Akkor ne pofázz, mert nincs jó kedvem, épp most szabtam fel Bidonnak a sztatikus kötelét, ő meg, amilyen hirtelen, képes lesz szétverni a fejemet egy karabínérlánccal. Felvágta a kötelét, és csináltam belőle minden szükségeset: beülőt – mutatta –, mellhevedert, ezekből meg csúszócsonk, ami majd meglátod, mire való. Odamegyek, lemászok, és kerítek valakit, aki leszed téged innen. Addig is felveheted a kabátom, nekem elég melegem lesz anélkül is.

- Biztos vagy abban, hogy ez jó ötlet?
- Tudsz jobbat?

– Nem, de... – próbálkozott Ricsi, de Bum mutatóját a szájára téve jelezte: egy szót se.

– Este még az volt a baj, hogy nem beszéltelek le... – tett még egy próbálkozást Ricsi, de Bumeráng olyan csúnyán nézett rá, hogy inkább elharapta a mondat végét. Csak nézte, a mindenki kedvence Bumeráng hogyan köti magát egy hurokkal a drótkötélhez, hogyan szerel két hosszú szárú csúszócsonk a kábelre, és a csomók lépőszáraiba dugva lábait hogyan araszol el a csillétől. Mint egy hernyó, egy nagy, kék-barna hernyó.

Ricsi egy darabig követte tekintetével, majd a bauxitátrakó épületére nézett. A vörös csillagot kereste. A legmagasabb épületrész, valamilyen toronyféleség tetején díszelgett, vagyis nem, nem díszelgett, *elfedte az évtizedes por, a festék is bizonyára rég lepattozott a vasról, jó vastag rozsdá fészkelhet a kosz alatt*, gondolta.

Kiáltást hallott, egy rövid, feszes és hangos *basszameget*. Odatekintett, ahol Bum araszolt, vagyis ahol araszolnia kellett volna. Elég gyorsan nézett lefelé ahhoz, hogy lássa Bumerángot a földhöz csapódni.

•

Nézte a napkeltét, immár a másodikat a csilléből. Sorra felismerte a hegyek gerincét, a völgyek szurdokait, a fennsíkok víznyelőit és töbreit, ahogy a fölkúszó nap fénye fokozatosan világította meg a vidéket.

Aztán megrándult a csille. Majd még egyszer. Oldalra fordulva úgy látta, mintha a fordítóoszlopon valakik tennének-vennének. Remegő kézzel előkötötte a sípját, és fújni kezdte, amennyire tőle tellett. Hiába, a halvány ellenszél is elég volt ahhoz, hogy ne hallják meg. Ekkor Bum színes kabátját kezdte lengetni. Hamarosan hangokat hozott a szél, bár érthetetleneket.

A karbantartók hamarosan kijavították a hibát, és beindították a pályát. Megijedt, amikor azt észlelte, hogy távolodik a fordulótól, de aztán rájött, hogy a csilléket csak egy irányba lehet utaztatni, s ezért meg kell kerülnie a fenti fordulóoszlopot is, csak úgy kerülhet vissza. *Lepke lett a hernyóból, lepke lett a hernyóból*, mondta a munkásoknak, akik kiemelték a csilléből. Később annyira emlékezett, hogy kifejezetten jólesett az olaj- és fémzagú tenyérből kapott hatalmas pofon...

•

Kis szünet után a temetői padon ülő két alak közül elsőként a gyermek szólal meg:

– Now that was a wild story, grandpa.

– Yes, it's kinda freeky.

– Did you know this guy?

– Boomerang? Briefly. That's why we stopped here, for me to recall some things.

– And the other guy, did you know him too?

Ricsi bólogatva válaszol: – Yeah, him too. – Szeretne néhány percig egyedül lenni, de az unokáját nem küldheti el kószálni a sírok közé.

– And what about the crow?

– I think that bird's watching us – mondja Ricsi, és a karbidlámpa, sisak meg kötél domborművel díszített síremléken fel-le lépkedő varjúra mutat.

– Now that woud be reeeally surprizing – kontráz az unokája. Ricsi felkap egy követ, és a varjú felé dobja. Az kissé odébb rebben, hármat vakkant, majd mint egy felbosszantott kutya, ugatással kevert morogásba vált.

Az unoka a nagyapjára néz. Tekintetéből kitűnik, micsoda lázas kapcsolgatás folyik az agyában, szinte sisteregnek a neuronjai.

– You are the other guy!

– No, I'm not. We just wear the same name – simogatta meg Ricsi a gyerek fejét. – It's getting late, so let's get out of here.

•

Ricsi a pofontól elájul. Úgy, ájultan viszik majd el a rendőrök. Bezárják, majd egy főhadnagy kérdezi ki.

– Te pöcs! Mit keresel te itt? És mi ez a hontalan útlevel? Szabotálni akarsz egy szocialista termelési egység berendezéseit? Tudod, hogy mit kapsz ezért, te nyomorult? – és látszani fog rajta, hogy ha Ricsi feje nem lenne amúgy is lilára pofozva, jól behúzna neki vagy kettőt, még parancs híján is. – Halljam, mit keresel itt?

Ricsi elmondja majd, hogy a lezuhant és szörnyethalt fickó a bátyja iskolatársa volt, és úgy került ide, hogy a bátyja haverjai meghívták élete első barlangi túrájára.

– Igen? Na, ne félj, mert majd elővesszük a fivéred is – keményít majd be a tiszt.

– Annak én örülnék a legjobban, főhadnagy elvtárs – fogja mondani erre Ricsi.

– Pimaszkodsz, kispöcs? Szemtelenkedsz?

– Tiszta szívemből örülnék, ha láthatnám.

– Szóval rég nem láttad? Biztosan disszidált, te meg mész utána hivatalosan. Ugye, pöcs?

– Nem így van, főhadnagy elvtárs. A bátyám meghalt, munkabalesetben.

– Ugyan biza miféle munkabalesetben halnak meg manapság a fiatal férfiak?

– Beleesett a betonba a gátépítésnél.

– Hol, kispöcs?

– A pütkösdösi erőműnél.

A főhadnagy szigorú tekintettel fogja nézni egy darabig, aztán kimegy. Kisvártatva belép majd az őrnagy. Kiparancsolja az őrmestert, és leül Ricsivel szemben.

– Hallom, mi lett a bátyáddal – kezdi majd a beszélgetést. – Mikor történt?

– Tavalyelőtt.

– Hogy került oda?

– Ősszel bevonult, télen kivezényelték a zászlóalját munkára.

– Melyik egységnél szolgált?

– Csak a várost tudom.

– Jó lesz az is.

Ricsi választát hallva az őrnagy elkomorodik. Cigivel kínálja Ricsit. A srác nagyokat szív a hosszú, Kent-szerű Cişmigiuból, megszédül a füsttől. A tiszt elővesz egy fényképet. Egy húszéves-forma srác vigyorog rajta.

– Az unokaöcsém – mutatja majd meg Ricsinek. – Intézhettem volna neki valami jó helyet, de nem tettem, mert haragudtam rá valamiért. Szinte biztos, hogy együtt szolgált a bátyáddal. Ő is beleesett a betonba. De lehet, hogy belökték, talán pont azért, mert én vagyok a nagybátyja. Persze a testét nem tudták kihúzni, ahogyan valószínűleg a testvéredét sem.

Ricsi lesütött szemmel bólogat majd ekkor.

– Te úgyis elmész innen, tudhatod, hogy mit gondolok. Azóta is furdal a lelkiismeret, ahányszor a húgom szemébe nézek, s ez talán már mindig is így marad. Mikor utazol ki?

– Péntekre van vonatjegyem.

– Visszakapod mindened, és hazamehetsz. Ez az egész soha meg nem történt lesz. Húzd meg magad, ne is menj ki a házból. Anyádék mondják azt, hogy fertőző betegséged van, és nem akarsz látni senkit. Menni fog?

– Menni fog, őrnagy elvtárs. Anyám halott, apám a zárt osztályon keni az ürüléket a falra.

Az őrnagy ekkor még inkább megsajnálja majd, de nem mutatja, csupán annyit kérdez:

– Tehát valami rokonhoz költözöl külföldre?

– Igen, éppen ezek miatt.

– A legjobb lesz, ha egész életedre elfelejted, hogy ez a falu, ez a völgy, ez a vidék egyáltalán létezik, és hogy valaha is jártál itt. Megértetted?

És ezzel az őrnagy kimegy majd a szobából. Ricsi nem látja soha többé. Sem Lépesváralját, sem a hegyek gerincét, sem a völgyek szurdokait, sem a fennsíkok víznyelőit és töbreit, s főleg nem a piszkos vörös csillagot. Illetve majd akkor, évtizedek múltán, egyetlenegyszer, a repülőből, amikor az unokájával...